

NÄSSJÖ KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2018-05-30

1(8)

Kommunala pensionärsrådet

Plats och tid Socialförvaltningen, Nässjö klockan 09.00-12.00

Beslutande Anders Karlgren (M), ordförande
Bengtlenart Larson (M), kommunstyrelsen
Rolf Wilhelmsson, PRO
Ramona Gustafsson, PRO
Bo Arencrantz, SPF
Kurt Nilsson, SPF
Sven-Olof Åkesson, SPF

Övr. deltagare Laila Norss (M), kommunstyrelsen
Sören Klasson, PRO, ersättare
Perolof Holst, SPF, ersättare
Inge Andersson, SPF, ersättare
Lars Lagneby, SPF, ersättare,
Katarina Wedin, SKPF, ersättare,
Anneli Tellmo Jung, avdelningschef särskilt boende äldre
Margareta Lägervik, medicinskt ansvarig sjuksköterska, § 22
Jessica Lundman, kost/städchef, § 24
Christina Nilsson, utvecklingsledare, § 27
Jonas Almgren, enhetschef ekonomi, § 29-30
Jarl Edlund, sekreterare

Justering Socialförvaltningen 2018-06-19 **Paragraf 18 - 31**

Sekreterare

Jarl Edlund

Ordförande

Anders Karlgren

Justerare

Rolf Wilhelmsson

§ 18 Godkännande av föredragningslistan

Den utsända föredragningslistan godkänns.

§ 19 Föregående mötes protokoll

Protokollet godkändes och läggs till handlingarna.

§ 20 Val av justerare

Rolf Wilhelmsson (PRO) utses till att justera dagens protokoll.

§ 21 KPR önskar en aktuell redovisning av "Forsbackaprojektet" inklusive planer för Lillsjögården. KPR har tagit del av information i lokalpressen och "känner inte igen oss" jämfört med de tidigare uppgifter som KPR fått om inriktning och planering. Hur har dialogen med intressenter och de boende i Forserum utvecklats? Hur ser kontakterna med nuvarande ägare av Forsbacka ut? Hur fortskrider processen med utbyggnad av Lillsjögården? Finns det nu en tidplan och en kalkyl som kan indikera hyreskostnader? KPR önskar följa utvecklingen i detalj och få en aktuell lägesrapport samt planerna för projektet framöver.

Ordföranden informerar att det är inga ändringar i projektet utan det som informerades om vid medborgardialogen i Forserum gäller. I media har det skrivits om att verksamheten ska ske i annan driftsform för verksamheten. Denna avsikt har inte funnits och det har inte varit uppe för diskussion. 300 000 kronor har avsatts i investeringsbudget för projektering. Däremot finns inga medel avsatta för byggnation. Kommundirektörer ska utreda de olika alternativen för byggnation. Socialnämnden kommer sedan att bli hyresgäst på liknande sätt som med Parkgården. Det är ingen försening i projektet. Ett utkast framtaget av tekniska serviceförvaltningen presenterades hur en tillbyggnad kan komma att bli. Utbyggnaden ger 10 nya lägenheter, lika många som sagts upp på Forsbacka.

Bo Arencrantz, SPF, vi har bra erfarenhet av Trygga hem, är det så att Trygga hem skulle kunna bli aktuellt för Lillsjögården?

Ordföranden svarar; Ja, de kan vara en av flera anbudsgivare.

Ramona Gustafsson, PRO, ska Lillsjögården säljas?

Ordföranden svarar; Ja, det är huvudalternativet. Kommunen har en mycket omfattande investeringsbudget, medel för ombyggnation av Lillsjögården är inte upptagna i investeringsbudgeten. Det är inget ovanligt att kommunen har externa hyresvärdar.

Rolf Wilhelmsson, PRO, ska Lillsjögården vara renodlat särskilt boende?

Ordföranden svarar; Ja.

Bo Arencrantz, SPF, beträffande Forsbacka, är det helt upp till fastighetsägaren Forspiren hur utvecklingen kommer att bli?

Ordföranden svarar; Ja, men vi för en dialog med fastighetsägaren om behovet av seniorlägenheter.

Ramona Gustafsson, PRO, har ni regelbundna kontakter med Forspiren?

Kommunala pensionärsrådet

Ordföranden svarar; Ja, jag har haft ett flertal kontakter, socialchefen har haft ännu fler och ytterligare samtal kommer att ske.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 22 KPR vet alla att fallolyckor, totalt i hemmen och utomhus kostar samhället enorma summor varje år – förutom att varje person som halkar och skadar sig, ofta får olika former av men eller behöver långvarig konvalescens. KPR vet också att berörda vårdgivare och förvaltningar (t.o.m. pensionärsorganisationerna) gör betydande insatser för att förebygga halkolyckor. Har socialförvaltningen någon uppfattning om omfattningen av halkolyckorna bland äldre inom förvaltningens ansvarsområde i Nässjö kommun, om olyckorna har minskat, ökat, eller är ungefär konstanta? Vad är de huvudsakliga orsakerna till fallolyckor? Har det gjorts några ”kampanjer” för att minska olyckorna och finns det i så fall några konstaterade effekter av sådan speciell information?

Margareta Lägervik, MAS, informerar och ger svar på frågeställningarna.

I relation till alla andra dödsorsaker är fallolyckor internationellt sett den femte vanligaste dödsorsaken efter hjärt- kärlsjukdomar, cancer, stroke och lungsjukdomar bland äldre. Det sker cirka 1500 dödsfall per år i Sverige till följd av fallolyckor hos personer över 65 år.

Statistik lämnas från socialförvaltningen av antalet fall med och utan skada. För helår 2017 fanns 1793 fall rapporterade varav 313 medförde någon skada. Exempel på skador är frakturer, sårskador och blåmärken. De allra flesta fallen sker inom äldreomsorgen. Ser vi tillbaka ett antal år har antalen fall ökat, trots fallförebyggande åtgärder. Det beror också på bättre rutiner och efterlevnad att rapportera fall.

Det finns en mängd orsaker till att äldre faller: Personer har fallit tidigare och/eller är rädda för att falla, bor i särskilt boende, är bensköra, har dålig balans och/eller nedsatt muskelstyrka, äter mycket läkemedel och/eller äter lugnande, antidepressiva eller smärtstillande, nedsatt syn, har vissa sjukdomar, som t.ex. Parkinson, demens, stroke, tidigare fraktur och depression, är rökare, dricker alkohol på ett sätt som påverkar balans eller omdöme, har D-vitaminbrist, har en passiv livsstil och rör sig lite fysiskt tar stora risker i fysiska aktiviteter, är ensamboende.

Det har gjorts kampanjer för att minska olyckorna bl.a. Äldremässan på Pigalle, Socialstyrelsens kampanj vecka 40 varje år ”Balansera mera”, broschyr ”Balansera mera” vid utlämnande av rollator och larm, checklista vid fallolyckor (larm och nattpatrull). Det är svårt att bedöma effekter av kampanjer men ökad kunskap är alltid bra.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 23 KPR är medvetna om att en stor del av vård av sjuka, svaga eller dementa äldre människor bedrivs i hemmen och då i huvudsak av anhöriga.

Har förvaltningen någon uppfattning om omfattningen av sådan ”anhörigvård”? Hur bildar man sig en uppfattning? Vad görs för att hjälpa anhöriga eller avlasta anhöriga – i deras, i de flesta fall – självpåtagna och slitsamma uppgifter?

Kommunala pensionärsrådet

Anneli Tellmo Jung, avdelningschef för äldreomsorgen, informerar och ger svar på frågeställningarna:

Enligt Socialtjänstlagen så är Sveriges kommuner skyldiga att stödja anhöriga som stödjer/hjälper någon närstående i hemmet. Det gäller oavsett om den anhörige stödjer/hjälper en person med funktionshinder, psykisk ohälsa, äldre, missbruksproblem eller barn med särskilda behov.

Generellt stödet till anhörig i Nässjö är Träffpunkten för social gemenskap, vän-tjänst när anhörig behöver utträta ett ärende eller dylikt, Fixar Affe kan kostnadsfritt hjälpa till med olika praktiska saker. Anhöriggrupper, studiecirkel och föreläsningar kan anordnas inom många olika områden beroende på anhörigas behov och efterfrågan. ”Må-bra-dagar” kan ansökas av anhörig som ger möjlighet att under 5 dagar få rekreationsvistelse.

Individuellt stöd ges efter biståndsprovning till dagverksamhet Linnéagården för demenssjuka, avlastning på korttidsenhet samt kostnadsfri avlösning i hemmet med upp till 20 timmar per månad.

Socialförvaltningens bedömning är att de flesta som ger anhörigvård och önskar stöd vänder sig till kommunen. Det finns information på kommunens hemsida och broschyrmaterial samt informations lämnas vid uppsökande verksamhet till 80-åringar av biståndshandläggare.

Drygt 1,3 miljoner personer, närmare var femte person i vuxen ålder, vårdar, hjälper eller stödjer en närstående. Minst 900 000 av dessa är i förvärvsaktiv ålder. Omsorgsgivande är vanligt i alla åldrar men förekommer mest i åldersgruppen 45–64 år. Personer i åldrarna 45–64 år ger mest omsorg till föräldrar, medan personer äldre än 65 år i mycket hög utsträckning ger omsorg till sin make, maka eller partner.

Bo Arencrantz, SPF, skyddsnetet för anhörigvårdare är inte tillräckligt finmaskigt. En vanlig uppfattning är att man ska klara sig själv.

Jarl Edlund, det är viktigt att nå ut med information om anhörigstöd och där kan pensionärsföreningar med alla sina medlemmar medverka och uppmana om att stöd finns för den som behöver.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 24 KPR önskar information om kostnader och pris för mat som serveras inom äldreomsorgen. KPR vill få förklarat vad som menas med subvention i produktionen av matportioner. KPR önskar få klarlagt roll- och ansvarsfördelning mellan socialförvaltningen, den tekniska förvaltningen och eventuellt andra – den politiska styrningen. Är systemet med interndebering verkligen optimalt för en kostnadseffektiv produktion, distribution och servering av mat? Hur fungerar prissättningen av måltider? Finns det utrymme för rationaliseringar eller effektiviseringar, som inte skulle drabba vårdtagare/patienter?

Jarl Edlund, ledningscontroller informerar och ger svar på frågeställningarna. I april behandlades ett ärende i socialnämnden om måltidskostnader och subventioner. I det sammanhanget är subvention den mellanskillnad som nämnden bekostar mellan kostnader för mat och avgiftsintäkter för mat. Den totala måltidssubventionen under 2017 uppgick till 8 293 100 kronor, varav allmän subvention till tekniska ser-

Kommunala pensionärsrådet

viceförvaltningen med 4 001 100 kronor, varav mat och distributionskostnad i ordinärt boende med 2 834 000 kronor och äldreomsorgens särskilt boende korttid och Linneagården med 1 458 000 kronor.

Ansvarsfördelning mellan teknisk serviceförvaltning (TSF) och socialförvaltning (SF) och andra är reglerat i kostavtal för socialförvaltningens enheter och enportionsmåltider till pensionärer i ordinärt boende. Av avtalen framgår bl.a. att TSF producerar middag och kvällsmål till socialförvaltningens enheter, SF betalar per portion. Därutöver köper SF tillbehör till måltiderna. TSF producerar middag för matdistribution, SF betalar per portion och för transport enligt avtal med taxiföretag. TSF producerar middag till restauranger.

Socialnämnd ger förslag om måltidsavgifter avseende biståndsbedömd mat till Kommunfullmäktige i samband med budget, i enligt budgetanvisning. Tekniska servicenämnden fastställer själva måltidspriser för allmänheten. För pensionärer i restauranger är det lite oklart, men höjning görs enligt budgetanvisning.

På frågan om systemet med interndebitering verkligen är optimalt ges följande svar. Nuvarande ordning är att TSF producerar mat som SF köper och tar ut avgifter för den enskilde. Den enskilde får omsorgsavgifter och matavgifter på samma räkning. Alternativet är att TSF debiterar den enskilde direkt. Det finns administrativa vinster med att samordna debitering till enskild avseende omsorg, mat och hyror för särskilda boenden.

Jessica Lundman, kost och städchef ger följande information. Kost och stöдавdelningen är en resultatenhet, det vill säga de ska redovisa ett nollresultat mellan kostnader och intäkter. Måltidspolicyn antagen av Kommunfullmäktige är styrande för verksamhetens innehåll och kvalitet. All tillagning av mat utförs av utbildade kockar. Allmänhetens pris i restaurangerna är ett självkostnadspris.

Bo Arencrantz, SPF, Det är väldigt komplext, måste det vara så krångligt?

Anneli Tellmo Jung och Jessica Lundman svarar att en översyn pågår om avtalen mellan TSF och SF och där finns möjlighet till förenklingar och förtydliganden. Anneli Tellmo Jung framhåller vidare att en gemensam kostorganisation i kommunen är att föredra. Om SF själva skulle ansvara för produktion av kosten så saknas kompetens och frågan får inte lika hög prioritet. I nuvarande organisation sker vinster då måltider också produceras för barn och utbildningsförvaltning.

Bengtlenart Larson (M), anför att förvaltningar ska göra det de är bra på. Håll ihop kompetensen. Det går inte att trola bort kostnaderna, det går däremot att gömma. Med en resultatenhet blir det tydligt vad det kostar.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 25 Yttrande över motion om en seniorcentral med hälsofokus och social gemenskap för äldre

Laila Nors, Margareta Andersson och Pernilla Mårtensson, samtliga (KD), har den 30 november 2017 lämnat in en motion om att Nässjö kommun ska ta initiativ till att ordna en kreativ seniorcentral med hälsofokus och social gemenskap för äldre. Jarl Edlund, ledningscontroller, redogör för förvaltningens förslag till yttrande. I yttrandet ges en beskrivning av seniorcentralen i Tranås kommun och om mötesplatser och träffpunktsverksamheten i Nässjö kommun. En redovisning ges om

Kommunala pensionärsrådet

vad lagstiftningen säger och vad uppdraget är för Regionens vårdcentraler. Avslutningsvis görs en koppling till nämndens mål samt en reflektion och analys. Förvaltningens förslag till beslut är att socialnämnden är positiv till de intentioner som ligger i motionärernas förslag. De ligger i linje med nämndens målbild och även i den handlingsplan som finns för den kommunala hälso- och sjukvården. En viktig förutsättning är att få medverkan från vårdcentralerna i vidareutvecklingen i arbetet samt att det kan genomföras utan att det uppstår nya kostnader för socialnämnden.

Bo Arencrantz, SPF, framhåller vikten av att få med vårdcentralerna i arbetet och att deras intresse kan vara varierande.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 26 Information om förslag till mål och indikatorer för Pilen 2019

Jarl Edlund, ledningscontroller, redogör för förvaltningens förslag till mål och indikatorer för Pilen 2019.

Förvaltningen har med utgångspunkt från mål och indikatorer 2018, resultat av diskussioner från mål- och budgetdagarna arbetat fram förslag till mål och indikatorer 2019. Det är inga stora förändringar av nämndmålen förutom tillägg av mål om social hållbar utveckling och inkludering samt ekologisk hållbarhet. Målet ökad egenförsörjning har inkluderats i det vidare målet social hållbar utveckling. Det är större förändringar beträffande indikatorerna. Det gäller främst att det fler måttal kopplat till målen god ekonomisk hushållning och rättssäker verksamhet. Vid val av indikatorer, har det eftersträvat måttal, där det går att göra nationella jämförelser. Ambitionen har satts att Nässjös värde ska vara på riksgenomsnitt eller bättre.

Anneli Tellmo Jung visar ett bildspel om många av de aktiviteter som genomförs inom äldreomsorgen. Aktiviteterna har en direkt koppling till den målbild som nämnden har för 2018.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 27 Information om öppna jämförelser - vård och omsorg om äldre 2017

Christina Nilsson, utvecklingsledare ger följande information.

Indikatorerna i Öppna jämförelser bygger främst på uppgifter från nationella kvalitetsregister, officiell statistik och undersökningen av de äldres uppfattning om hemtjänst och särskilt boende "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" 91 % var sammantaget nöjda med sin hemtjänst och 86 % var sammantaget nöjda med sitt äldreboende vid 2017 års brukarundersökning.

En del av indikatorerna inom sammanhållna vård och omsorg är huvudsakligen regionens ansvar och läkemedelsindikatorerna är i grunden läkarens ansvar men även om ansvaret är regionens och läkarens finns det goda vinster att göra om teamet runt den äldre fungerar väl.

Kommunala pensionärsrådet

Resultaten i öppna jämförelser är en bra utgångspunkt för förbättringar då rapporten ger en sammanhållen bild av äldreomsorgens delar. Förbättringar utifrån resultatet ska ingå i berörda avdelningars Pilenarbete och i arbetet med ständiga förbättringar.

Några förbättringsåtgärder är redan på gång som exempelvis ny teamstruktur med det riskförebyggande arbetet i fokus, dialog med vårdcentralerna om läkartillgängligheten och utbildning i trycksårsprofylax. Dessutom pågår arbetet med resultatet av brukarundersökningen vid varje enhet i äldreomsorgen.

Christina Nilsson avslutar med att det nu finns en jubileumsrapport ”10 år med Öppna Jämförelser” som är mycket intressant att studera. Den kommer att bifogas protokollet.

Bo Arencrantz, SPF, övermedicinering är ett problem, det är viktigt att använda apotekare för att komma till rätta med det. Hur ser det ut i Nässjö?

Christina Nilsson meddelar att förvaltningen har avtal med varje vårdcentral om läkarmedverkan och där ingår att det ska göras läkemedelsgenomgångar. Det fungerar bra i särskilt boende men sämre inom hemtjänsten. MAS driver på i frågan med vårdcentralerna.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 28 Redovisning av medarbetarenkät inom äldreomsorgen

Anneli Tellmo Jung, avdelningschef för äldreomsorgen informerar om resultatet. Undersökningen genomfördes som en webbenkät under tiden 29 januari till 4 mars. Från äldreomsorgen inkom 426 svar. Det är en stor mängd frågor som knyts till olika index. Resultat från 2018 är bättre än tidigare år. Indexet arbetsorganisation och brukar/kundorientering är högt, högre än förvaltningen och kommunen i sin helhet. Det är också höga värden för handlingskraft, ledarskap och trivsel med arbetssituation. Stressindex är mycket lågt endast 4 %.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 29 Information om delårsrapport 2018-04-30

Jonas Almgren ekonomi och planeringschef redogör för huvuddragen i rapporten. Helårsprognosen för hela förvaltningen uppgår till -37,2 miljoner kronor som föregående månad. Den största enskilda förklaringen till den negativa prognosen är försäkringskassans förändrade bedömningar som påverkar resultatet med 15,2 miljoner kronor. Jämfört med föregående månad är prognoserna på avdelningsnivå förändrade på grund av revideringen av internbudgeten som beslutades i maj.

Mer än halva underskottet i helårsprognosen kan förklaras av faktorer som ligger utanför socialnämndens direkta påverkan så som Försäkringskassans omprövningar av personlig assistans samt Migrationsverkets bedömningar av återsöket för kostnader som socialförvaltningen haft. Den ekonomiska handlingsplan som nämnden beslutade om avseende funktionshinder omsorgen, t ex revidering av riktlinje för personlig assistans, ger långsiktig effekt på individbesluten och ekonomin inom detta område. Äldreomsorgen som i nationella jämförelser är billigare än förväntad standardkostnad arbetar vidare med sin bemanning för att komma i balans med budget och har efter revideringen av internbudgeten en ekonomi i balans.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 30 Information om förslag till budget 2019

Jonas Almgren ekonomi och planeringschef redogör för ärendet.

Huvudstrategin i budgetarbetet blir att fullfölja den i budget 2018 beslutade åtgärdsprogrammet som 2020 ska sänka kostnaderna med 38 miljoner kronor. Att minska kostnadsnivån med utgångspunkt från åtgärdsprogrammet och 2018 års negativa prognos innebär ett behov av att sänka nuvarande kostnadsnivå med 40 miljoner kronor.

Att reducera en budget i den omfattningen som budgetramarna förutsätter, ca 38 miljoner kronor, kräver tid. De besparingar som blir nödvändiga för att kunna redovisa en budget inom den av Kommunfullmäktige erhållna ramen går inte att åstadkomma utan att verksamhetens omfattning måste förändras. Totalt omfattar reduceringsbehovet ca 4 % av 2017 års nettokostnad.

De flesta områdena i åtgärdsprogrammet påbörjades under hösten 2017 och har gett effekt enligt plan under 2018 men den fulla effekten kommer inte att uppnås förrän 2021.

I budgetförslaget beskrivs socialförvaltningens verksamhetsförändringar, omvärldsanalysbehov och önskemål utöver ram samt en prövning av möjligheten att inrymma budgetäskande inom budgetram och konsekvenser av detta. I förslaget till budget för 2019 är justeringar gjorda utifrån givna budgetdirektiv med beviljade tilläggsanslag och avdrag i rambudget för 2019.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 31 Mötet avslutas